

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки природокористування

„Затверджено”

Проректор з навчально-методичної роботи

В.М. Хохлов

“ ” _____ 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСД 1.26 Ціни та ціноутворення

спеціальність 242 "Туризм"

факультет Еколого-економічний

2018 – 2019 навчальний рік

Робоча програма дисципліни Ціни та ціноутворення для студентів за спеціальністю 242 "Туризм".

Розробники:

Арестов Сергій Вікторович, к.е.н., доц. кафедри економіки природокористування.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри
Економіки природокористування

Протокол від „___” _____ 20__ року № ___

Завідувач кафедри _____ (Губанова О.Р.)

“Затверджено”

на засіданні методичної комісії еколого-економічного факультету

Протокол від „___” _____ 20__ року № ___

Декан факультету _____ (Владимирова О.Г.)

„Узгоджено”

Завідувач навчально-консультаційного
центру заочної освіти

_____ (Монюшко М.М.)

„___” _____ 20__ року

Перелік скорочень

ЗМ-Л1 – лекційний змістовний модуль № 1
ЗМ-І3 – змістовний модуль індивідуального заняття
ЗМ-П1 – практичний змістовний модуль № 1
ЗМ-П2 – практичний змістовний модуль № 2
КР – контрольна робота індивідуального заняття
КР-1 – модульна контрольна робота № 1
КР-2 – модульна контрольна робота № 2
КР-3 – модульна контрольна робота № 3
ЗКР – залікова контрольна робота
ВМКР – виконання міжсесійної контрольної роботи
АКР- аудиторна контрольна робота
ПДЗ- підготовка до типового домашнього завдання
ПЛЗ – підготовка до лекційних занять
ПМКР – підготовка до модульної контрольної роботи
ПУОП – підготовка до усного опитування
ПЗКР – підготовка до залікової контрольної роботи
УО – усне опитування
ДЗ - виконання типового домашнього завдання
ВЛМ – вивчення тем лекційного модуля
СРС – самостійна робота студентів
НДРС – науково-дослідна робота студентів

Опис навчальної дисципліни «Ціни та ціноутворення»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 4		Вибіркова	
Змістовних модулів: <u>4</u> теоретичних – 2 практичних – 2	Спеціальність: <u>242</u> <u>"Туризм"</u>	Рік підготовки	
		3-й	3-й 4-й
		Семестр	
		6-й	6-й 7-й
Індивідуальне завдання Денна форма ДЗ <u>(1)</u> Загальна кількість годин: денна форма-60; заочна форма-90.	Рівень вищої освіти: <u>бакалавр</u>	Лекції	
		30 год.	2 2
		Практичні, семінарські	
		30	4
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота (в т.ч. індив.)	
		60 год.	13 99
		Індивідуальні завдання	
		4	40
Вид контролю			
		залік	залік

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

Для денної форми навчання – 50% до 50%

Для заочної форми навчання – 9% до 91%

Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Ціни та ціноутворення» належить до циклу професійно-орієнтованої та загально-економічної підготовки.

Метою вивчення дисципліни «Ціни та ціноутворення» є формування знань, умінь та навичок внутрішньо фірмовому планування виробництва в природоохоронній діяльності.

У структурно-логічній схемі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів, дисципліна базується на знаннях отриманих з курсу «Вища математика», «Економічна теорія», «Економіка фірми».

Загальний обсяг навчального часу, що припадає на вивчення дисципліни: лекції – 30 годин, практичні заняття – 30 годин, СРС – 60 години, кредитів ECTS – 4.

Предмет вивчення: економічні відносини між суб'єктами господарювання в умовах обмеженості ресурсів, економічна поведінка виробників, оперативне планування, контроль виконання планів і керування природоохоронною діяльністю.

Практична значимість дисципліни – надає знання менеджеру підприємства, щоб в умовах конкуренції воно не збанкрутилось.

Базові складові дисципліни:

-витрати виробництва та підприємства. Концепція витрат (приватні та суспільні, явні та неявні витрати). Класифікація витрат в калькуляційному розрізі. Класифікація витрат на виробництво за ступенем залежності від кількості продукції, що виробляється.

Прибуток та норма прибутку;

-принципи і механізм ціноутворення. Склад і структура ціни. Функції ціни. Витратний механізм ціноутворення. Ринковий механізм ціноутворення. Державне регулювання цін;

-фактори ціноутворення і методи встановлення ціни. Логічна послідовність визначення ціни в ринкових умовах. Економічні чинники ціноутворення. Методи ціноутворення. Економетричні методи визначення цін;

-ціноутворення в залежності від типу ринку. Ціноутворення на ринку досконалої конкуренції. Формування ціни на ринку монополістичного конкуренції. Ціноутворення на олігополістичному ринку. Монополія і ціни на її продукцію;

-фактори, що визначають чутливість покупців до рівнів цін. Чутливість покупців до рівнів цін, ефект уявлень про наявність товарів, що замінюють, унікальність, витрати на переключення. Утрудненість порівнянь, оцінка якості через ціну, дорожнеча товару, значимість кінцевого результату.

Можливість поділу витрат, міра «справедливості» ціни, ефект створення запасів, чутливість покупців до рівнів цін;

-цінова політика фірми. Формування ціни по етапам життєвого циклу виробу. Вибір цінової стратегії товаровиробником у відповідності до етапів життєвого циклу виробу і мети фірми. Цінова політика країн що розвиваються.

У результаті вивчення дисципліни студент отримує наступні знання та вміння.

знання:

- категорій собівартості та ціни;
- статей калькуляції;
- залежності витрат від об'єму випуску продукції;
- теорії норми прибутку;
- механізм формування ціни;

- функції ціни;
- чинників ціноутворення в залежності від сфер ринку;
- різноманітних методів формування ціни;
- вплив кількості конкурентів на встановлення кінцевої ціни у сфері реалізації продукції;
- формування цінової політики фірми в залежності від мети підприємства.

вміння:

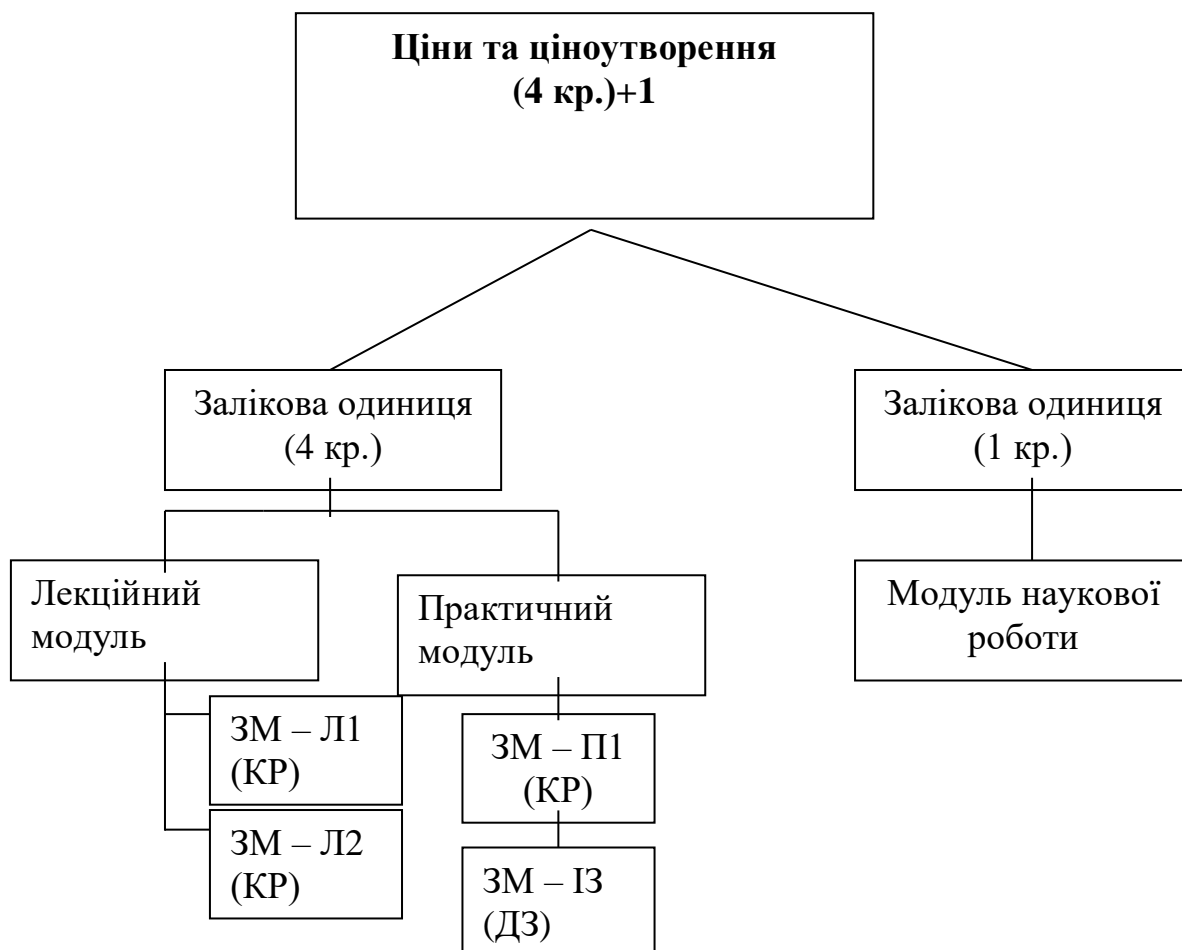
- розрахувати собівартість продукції, норми прибутку і проаналізувати її рівень;
- визначити ціну;
- використати ринковий механізм для визначення ціни;
- визначити ціну продавця, використовуючи при цьому різні методи;
- сформувати кінцеву ціну на продукцію в сфері реалізації в залежності від структури ринку;
- використовувати методи графічного моделювання при формуванні ціни;
- розробити цінову політику фірми відповідно з етапами життєвого циклу виробу і гнучко її змінювати, пристосовуючи до ринку.

компетенції:

- здатність проводити розробку цінової політики фірми.

Схема навчальної дисципліни

Дисципліна містить навчальний курс загальним обсягом 120 годин, індивідуальне завдання міститься у практичному модулі.

Програма лекційних модулів

Змістовні модулі	Назва змістовного модуля	Назви тем	Денна форма				Заочна форма			
			Кіл-сть аудиторних годин	Кіл-сть годин СРС	Форми завдань на СРС	Форми поточного контролю СРС	Кіл-сть аудиторних годин	Кіл-сть годин СРС	Форми завдань на СРС	Форми поточного контролю СРС
ЗМ-Л1	Принципи і механізм ціноутворення	1. Витрати виробництва та підприємства. Концепція витрат (приватні та суспільні, явні та неявні витрати). Класифікація витрат в калькуляційному розрізі. Класифікація витрат на виробництво за ступенем залежності від кількості продукції, що виробляється. Прибуток та норма прибутку.	5	2	Підготовка до лекційних занять	КР-1	1	11	Вивчення лекційного матеріалу	
		2. Принципи і механізм ціноутворення. Склад і структура ціни. Функції ціни. Витратний механізм ціноутворення. Ринковий механізм ціноутворення. Державне регулювання цін.	5	2	Підготовка до лекційних занять		1	11	Вивчення лекційного матеріалу	
				5	Підготовка до контрольної роботи					

ЗМ-Л2	Методи ціноутворення	3. Фактори ціноутворення і методи встановлення ціни. Логічна послідовність визначення ціни в ринкових умовах.	5	2	Підготовка до лекцій-них занять	КР-1	1	11	Вивчення лекційного матеріалу
		4. Економічні чинники ціноутворення. Методи ціноутворення. Економетричні методи визначення цін. Ціноутворення в залежності від типу ринку.	5	2	Підготовка до лекцій-них занять		0.5	9	Вивчення лекційного матеріалу
		5. Ціноутворення на ринку досконалої конкуренції. Формування ціни на ринку монополістичного конкуренції. Ціноутворення на олігополістичному ринку. Монополія і ціни на її продукцію.	10	3	Підготовка до лекцій-них занять		0.5	9	Вивчення лекційного матеріалу
				5	Підготовка до контрольної роботи				
ЗМ-ІЗ: Міжсесійна контрольна робота							40		
Підготовка до залікової КР				5		ЗКР		5	
Разом:			30	26			4	66	

У результаті вивчення лекційних модулів студенти повинні надбати знання.

ЗМ-Л1 – Витрати виробництва та підприємства. Концепція витрат (приватні та суспільні, явні та неявні витрати). Класифікація витрат в калькуляційному розрізі. Класифікація витрат на виробництво за ступенем залежності від кількості продукції, що виробляється. Прибуток та норма прибутку. Принципи і механізм ціноутворення. Склад і структура ціни. Функції ціни. Витратний механізм ціноутворення. Ринковий механізм ціноутворення. Державне регулювання цін.

Змістовний модуль забезпечен:

Конспект лекцій:

Клюквіна І.М. „Ціни та ціноутворення” 2008 р.

Методичні вказівки

Клюквіна І.М. методичні вказівки по організації СРС і завдання до контрольних робіт з дисципліни „Ціни та ціноутворення” 2008 р.

В конспекті лекцій з кожної теми надані для самоперевірки знань студента питання, завдання для самостійного рішення, а також тести та задачі. Визначені знання які студент повинен придбати після вивчення певної теми. А також, що повинен вміти у результаті придбаних знань.

ЗМ-Л2 – Фактори ціноутворення і методи встановлення ціни. Логічна послідовність визначення ціни в ринкових умовах. Економічні чинники ціноутворення. Методи ціноутворення. Економетричні методи визначення цін. Ціноутворення в залежності від типу ринку. Ціноутворення на ринку досконалої конкуренції. Формування ціни на ринку монополістичного конкуренції. Ціноутворення на олігополістичному ринку. Монополія і ціни на її продукцію.

Змістовний модуль забезпечен. Див. ЗМ-Л1 [1,2].

Програма практичного модуля

Змістов-ні модулі	Теми	Денна форма				Заочна форма			
		Кіл-сть аудиторних годин	Кіл-сть годин СРС	Форми завдань на СРС	Форми поточного контролю СРС	Кіл-сть аудиторних годин	Кіл-сть годин СРС	Форми завдань на СРС	Форми поточного контролю СРС
ЗМ-ПІ	1. Витрати виробництва та підприємства. Концепція витрат (приватні та суспільні, явні та неявні витрати). Класифікація витрат в калькуляційному розрізі. Класифікація витрат на виробництво за ступенем залежності від кількості продукції, що виробляється. Прибуток та норма прибутку.	6	3	Підготовка до УО	УО	1	3	Підготовка до УО	УО
	2. Принципи і механізм ціноутворення. Склад і структура ціни. Функції ціни. Витратний механізм ціноутворення. Ринковий механізм ціноутворення. Державне регулювання цін.	6	3	Підготовка до УО	УО	1	2	Підготовка до УО	УО
	3. Фактори ціноутворення і методи встановлення ціни. Логічна послідовність визначення ціни в ринкових умовах.	6	3	Підготовка до ДЗ	Перевірка ДЗ	1	2	Підготовка до УО	УО
	4. Економічні чинники ціноутворення. Методи ціноутворення. Економетричні методи визначення цін. Ціноутворення в залежності від типу ринку.	6	2	Підготовка до УО	Перевірка ДЗ УО	0,5	2	Підготовка до УО	УО
	5. Ціноутворення на ринку досконалої конкуренції. Формування ціни на ринку монополістичного конкуренції. Ціноутворення на олігополістичному ринку. Монополія і ціни на її продукцію.	6	2	Підготовка до ДЗ	Перевірка ДЗ УО	0,5	2	Підготовка до УО	УО
			5	Підготовка до КР	КР		5	Підготовка до АКР	АКР
ЗМ-ІЗ: ДЗ			4	Підготовка до ДЗ	Перевірка ДЗ				
Разом		30	34			4	16		

У результаті вивчення практичного модуля студенти повинні надбати умінь:

ЗМ-П1 – Витрати виробництва та підприємства. Концепція витрат (приватні та суспільні, явні та неявні витрати). Класифікація витрат в калькуляційному розрізі. Класифікація витрат на виробництво за ступенем залежності від кількості продукції, що виробляється. Прибуток та норма прибутку. Принципи і механізм ціноутворення. Склад і структура ціни. Функції ціни. Витратний механізм ціноутворення. Ринковий механізм ціноутворення. Державне регулювання цін. Фактори ціноутворення і методи встановлення ціни. Логічна послідовність визначення ціни в ринкових умовах. Економічні чинники ціноутворення. Методи ціноутворення. Економетричні методи визначення цін. Ціноутворення в залежності від типу ринку. Ціноутворення на ринку досконалої конкуренції. Формування ціни на ринку монополістичного конкуренції. Ціноутворення на олігополістичному ринку. Монополія і ціни на її продукцію.

Змістовний модуль забезпечен: Див. ЗМ-П1.

Програма модуля наукової роботи

Науково-дослідна робота студентів (НДРС) з дисципліни оцінюється як окремий модуль. Цей модуль складається з наступних елементів НДРС: публікацій, участі в олімпіадах, участі у конкурсах наукових робіт, роботі наукових гуртків та семінарів.

Обсяг і якість НДР студента оцінюється в залежності від кількості елементів НДРС та успішності їх виконання за таблицями, що наведені нижче.

Оцінювання 1 рівня науково-дослідної роботи студента

Елементи НДРС	Кількість кредитів			
	1	2	3	Заохочення
Всеукраїнська олімпіада, 1 етап	1,0	0,5	0,25	
Конкурс наукових робіт, 1 етап	1,0	0,5	0,25	
Конференції, семінари, виставки, експедиції, гуртки, семінари	0,25			

Примітка: 1,2,3 –місця переможців конкурсів

Оцінювання 2 рівня науково-дослідної роботи студента

Елементи НДР	Кількість кредитів			
	1	2	3	заохочення
Всеукраїнська олімпіада, 2 етап	1,5	1,25	1,0	0,5
Конкурс наукових робіт, 2 етап	1,5	1,25	1,0	0,5
Конференції, семінари	0,5			
Публікації*	2,0	1,0	0,5	
Гранти тощо**	2,0	1,0	0,5	

*Оцінюється рівень публікації: 1 – стаття у провідному зарубіжному фаховому виданні; 2 – стаття у фаховому виданні; 3 – інші публікації, винаходи і ін.

**Оцінюється статус гранту: 1 – міжнародний, 2 – всеукраїнський; 3 – регіональний, міжвузівський, університетський (у т.ч. іменні стипендії).

Організація самостійної роботи студентів

Змістовні модулі	Денна форма				Заочна форма			
	Завдання на СРС	Кількість годин СРС	Форми поточного контролю СРС	Строк проведення (тиждень)	Завдання на СРС	Кількість годин СРС	Форми поточного контролю СРС	Строк проведення (тиждень)
ЗМ-Л1	ПЛЗ	4	УО	2	ВЛМ	22		м/сес
	ПМКР	5	КР	4				
ЗМ-Л2	ПЛЗ	7	УО	7	ВЛМ	29		м/сес
	ПМКР	5	КР	8				
ЗМ-П1	ПУОП	13	УО	10	ПУОП	11	УО	сесія
	ПДЗ	12	ДЗ	11				
	ПМКР	5	КР	12				
					АКР	5	АКР	сесія
ЗМ-І3	ДЗ	4	ВЗ	14	ВМКР	40	ВЗ	м/сес
	ПЗКР	5	ЗКР	15	ПЗКР	5	ЗКР	сесія
Разом:		60				82		

Індивідуальні завдання

Денна форма навчання – розв'язання ДЗ:

Задача.

5.Є наступні дані про собівартість і реалізацію продукції:

Види виробів	Реалізовано млн. т.	Об'єм реалізованої продукції по повній собівартості млн. руб.	Рентабельність затрат, %
Хліб	18,4	34000	11,4
Макарони	1,05	4000	10,7

Визначте по окремим видам продукції:

- виручка від реалізації;
- собівартість одиниці продукції;
- оптову ціну одиниці продукції;
- прибуток від реалізації на одиницю продукції в цілому.

Задача.

Визначте рентабельність продукції і балансову рентабельність по двох підприємствах на основі наступних початкових даних.

Показник	Підприємство	
	№1	№2
1.Вартість реалізованої продукції	1440	1680
2.Собівартість реалізованої продукції	900	100
3.Середньорічна величина основних виробничих фондів і обігових засобів підприємства	3000	3400
4.Прибуток від комерційного кредиту	20	20
5.Прибуток від реалізації невикористаних основних засобів	10	-
6.Сальдо доходів і витрат від внереалізаційних операцій	+15	-5

Яке з підприємств ефективніше використовує ресурси?

Питання

1. Дати визначення приватних і суспільних витрат.
2. Призначення розрахунку бухгалтерського та економічного прибутку.
3. Межа виробничих можливостей показує:
4. Державне регулювання цін.
5. Яким чином на чутливість покупця до цін впливає наявність на ринку товарів, що замінюють?
6. Який з перелічених методів відносять до параметричних методів ціноутворення?
7. Охарактеризуйте кожен етап ЖЦТ?
8. Основні концепції та погляди, пов'язані з розробкою теорії вартості.
9. Маржиналістський підхід до теорії ціноутворення.
10. Ціноутворення на ринках цінних паперів.
11. Система цін в економіці, принцип диференціації цін.
12. Взаємодія попиту, пропозиції та ціни. Показати на графіку.
13. Метод ціноутворення «витрати + прибуток». Його переваги та недоліки.
14. Навіщо фірмі розширюють параметричний ряд своїх товарів найбільш зробленими й дорогими модифікаціями?
15. Перерахувати основні функції ціни чи всі вони здійснюються в умовах ринку.
16. Поняття валового доходу, валового прибутку, чистого прибутку.
17. Економетричні методи ціноутворення.
18. Суть методу встановлення ціни на основі середніх витрат і прибутку.
19. Визначити середній дохід (AR), граничні витрати (MC) і граничний дохід (MR).

20. З яких етапів складається ЖЦТ?
21. Чому фірми-постачальники складного устаткування іноді беруть на себе витрати по перенавчанню персоналу, що буде це устаткування експлуатувати в покупців?
22. Як якість товару впливає на об'єм продажу і прибуток?
23. Ціноутворення на ринку монополістичної конкуренції.
24. Як етап ЖЦТ впливає на маркетингову стратегію товаровиробника?
25. Як змінюється прибуток товаровиробника залежно від етапу ЖЦТ?
26. Для яких товарів підвищення ціни може стати фактором росту обсягів реалізації?
27. Трансакційні витрати як витрати на функціонування ринкового механізму.
28. Взаємодія попиту та пропозиції. (Л. Вальрас, А. Маршаллу).
29. Параметричні методи ціноутворення.
30. Законодавство України про банкрутство підприємства, і вплив ціни на цей процес.
31. Альтернативна вартість ще одного виробленого автомобіля визначається як:
32. Характеристика основних типів ринків виробників.
33. У чому складається економічна раціональність унікальності товару?
34. Сформулювати відмінність концепції бухгалтерських витрат від економічних витрат.
35. Відмінність ринкової рівноваги по Л.Вальрасу від рівноваги А.Маршала.
36. Формування ціни товару на ринках досконалої конкуренції.
37. Визначити валовий дохід (TR) і валові витрати (ТС).
38. Побудувати ламану олігополістичну криву попиту (D).
39. Перерахувати варіанти продовження ЖЦТ?
40. Ціноутворення на ринках досконалої (чистої) конкуренції.
41. Класифікація витрат на виробництво по ступеню залежності від кількості продукції, що випускається.
42. Поведінка олігополістів в процесі формування ціни на виробі.
43. Законодавство України про ціни та ціноутворення.
44. Які фактори, що визначають чутливість до рівня цін?
45. Охарактеризуйте суть цінової політики розвинених країн.
46. Склад та структура оптової та роздрібною цін. Їх відмінність одна від одної.
47. Сутність витратного механізму ціноутворення.
48. Умова оптимального випуску на монополізованих ринках.
49. Ціноутворення на ринках монополістичної конкуренції.

ДЗ здається викладачу, який оцінює його на основі повноти висвітлення питань, та розв'язання задач.

Заочна форма навчання – завдання міжсесійної контрольної роботи, яке студент отримує на кафедрі «Економіка природокористування»:

Варіанти завдання міжсесійної контрольної роботи.

ВАРІАНТ 1

1. Взаємодія попиту, пропозиції та ціни. Показати на графіку.
2. Законодавство України про ціни та ціноутворення.

Тести

1. Який з перелічених методів відносять до параметричних методів ціноутворення?
 - а) структурної аналогії;
 - б) метод питомих показників;

- в) баловий;
 - г) всі являються параметричними методами.
2. Максимальне використання факторів виробництва у суспільстві приводить до:
- а) підвищення зайнятості населення;
 - б) технологічного «прориву»;
 - в) збільшенню виробництва благ.

Задача

Вихідні дані:

- постійні витрати	1000 грн.;
- змінні витрати на одиницю виробу	30 грн.;
- виробництво продукції за місяць	200 шт.;
- прибуток	30%
- матеріальні витрати на один виріб	20 грн.;
- торгова надбавка	30 грн.;
- ПДВ	20 грн.

Визначити:

1. Собівартість одиниці продукції.
2. Оптову ціну без ПДВ.
3. Відпускну ціну.
4. Роздрібну ціну.
5. Визначити структуру відпускної ціни.

ВАРІАНТ 2

1. Політика цін життєвого циклу товару.
2. Класичний підхід до теорії ціноутворення.

Тести

1. Межа виробничих можливостей показує:
 - а) максимально можливий обсяг виробництва всіх товарів при використанні двох видів ресурсів;
 - б) бажаний, але недосяжний для суспільства на даному етапі обсяг виробництва товарів та послуг;
 - в) максимальна кількість можливих комбінацій випуску двох видів товарів;
 - г) максимально можливий обсяг випуску товарів, у виробництві яких застосовуються однакові обсяги ресурсів.
2. Які з перелічених нижче витрат Ви віднесли б до трансакційних:
 - а) витрати на заробітну плату найманим робітникам меблевої фабрики;
 - б) витрати, пов'язані зі щомісячною виплатою торговою фірмою долі так званому «даху» (кримінальному угрупованню);
 - в) витрати по оплаті послуг нотаріуса, що завершив підписання угоди;
 - г) витрати на збирання відомостей про фінансовий стан майбутнього учасника контракту;
 - д) витрати на придбання фірмою мобільних телефонів для своїх комвіажерів.

Задача

Розрахуйте ціну реалізації при виявленому попиті на продукцію фірми в 500 одиниць, якщо витрати виробництва складають 450 грн. на одиницю продукції. Фірма планує отримати прибуток 45 тис. грн.

ВАРІАНТ 3

1. Поняття альтернативна вартість.
2. Теорія капіталу, його структура та методи зниження.

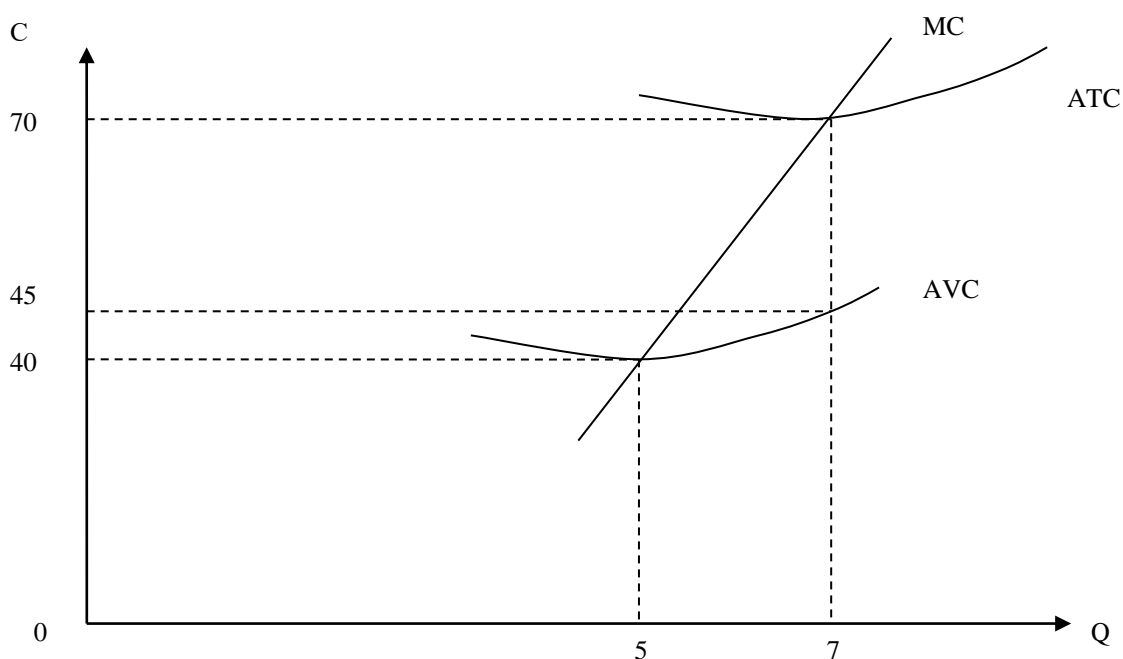
Тести

1. Якщо ринкова ціна нижча AVC , то типова фірма в конкурентній галузі:
 - а) має надприбуток;
 - б) працює без втрат;
 - в) закривається і, можливо, покидає галузь;
 - г) скорочує випуск та підвищує ціну продукції.
2. Якщо попит еластичний по ціні для визначеного товару, збільшення ціни буде:
 - а) знижувати сумарні витрати;
 - б) залишати сумарні витрати без зміни;
 - в) збільшувати сумарні витрати;
 - г) незначно збільшувати сумарні витрати.

Задача

Визначте на основі малюнку:

- а) величину загальних витрат при виробництві 7 од. продукції;
- б) величину середніх постійних витрат при виробництві 7 од. продукції;
- в) величину змінних витрат при виробництві 7 од. продукції.

ВАРІАНТ 4

1. Склад та структура оптової та роздрібною ціни. Їх відмінність одна від одної.
2. Основні концепції та погляди, пов'язані з розробкою теорії вартості.

Тести

1. Типова фірма в досконалій конкурентній галузі:
 - а) розглядає ринкову ціну продукту як дану;
 - б) в деякій мірі може контролювати входження нових фірм до галузі;
 - в) може продати більше продукту у тому випадку, якщо знизить ціну;
 - г) продає унікальний у порівнянні з іншими фірмами продукт.

2. Щоб отримати максимум прибутку, монополіст повинен вибрати такий обсяг випуску при якому:

- а) граничні витрати дорівнюють ціні продукту;
- б) граничні витрати дорівнюють загальним витратам;
- в) граничний дохід дорівнює граничним витратам;
- г) граничний дохід дорівнює загальним витратам;
- д) середні витрати дорівнюють ціні продукту.

Задача

Вихідні дані:

- повна собівартість виробу	40 грн.
- рівень рентабельності витрат	20 %
- ПДВ	6 грн.
- націнка посередницьких організацій	5 грн.
- торгова надбавка 15 % до відпускної ціни посередника.	

Визначити:

- а) оптову ціну;
- б) роздрібну ціну;
- в) структуру роздрібною ціни.

Готова міжсесійна контрольна робота здається викладачу, який оцінює її на основі повноти розв'язання усіх завдань.

Організація поточного, семестрового та підсумкового контролю рівня знань студентів

Поточна та підсумкова оцінка рівня знань студентів здійснюється за модульною накопичувальною системою.

Поточний модульний контроль з дисципліни „ Ціни та ціноутворення ” передбачений за лекційним змістовними модулями програми ЗМ-Л1, ЗМ-Л2 одним модулем індивідуального завдання ЗМ-І3 і 1 практичним змістовним модулем програми ЗМ-П1.

Після вивчення теоретичних модулів, студент повинен мати такі **базові знання:**

- основні види внутрішньофірмових планів, їх інструментів, а також склад і структуру системи внутрішньо фірмових планів;
- теоретичних основ розробки стратегічного плану; його змісту, а також інформації, необхідної для розробки довгострокових програм природоохоронної діяльності;
- структури і змісту короткострокового тактичного плану підприємств, планування інноваційної і інвестиційної діяльності підприємств; зміст необхідної інформації для розробки комплексних регіональних програм планів підприємств з охорони природних, земельних, водяних, лісових ресурсів;
- структури і змісти оперативних планів, ролі нормативів у розробці планів, системи моніторингу для формування нормативної бази по охороні навколишнього природного середовища; зміст кадастрів для оцінки цінності ресурсів і розробки плати за їх використання;
- задач бюджетування, його об'єктів, видів змісту операційних і приватних бюджетів для визначення і планування капітальних вкладень у різні заходи з охорони навколишнього середовища;
- сутність контролінгу, його видів, можливості використання контролінгу в плануванні, механізму контролінгу, зв'язок контролінгу з бюджетуванням.

Після вивчення практичних модулів студент повинен отримати **базові вміння:**

- визначити структуру і склад кожного виду планів і вміти користуватися інструментами планування (бюджетами, контролінгом);
 - зібрати необхідну інформацію для розробки стратегічного плану, скласти окремі його розділи, розробити довгостроковий план природоохоронної діяльності й екологічну програму;
 - розрахувати ефективність заходів, що плануються з охорони навколишнього середовища – чисту дисконтовану вартість, строк окупності інвестицій, рентабельність та ін.
 - розробити операційні бюджети, приватні, фінансовий бюджет; в області природоохоронної діяльності розрахувати об’єкти капітальних вкладень з урахуванням виділення коштів з екологічних фондів;
 - розробити систему контролінгу на підприємстві з метою прийняття своєчасних заходів щодо ліквідації фактичних відхилень від плану, коректувати поточні платежі за забруднення навколишнього природного середовища і тим самим впливати на формування екологічних фондів.

Підсумковий модульний контроль з *лекційних модулів* проводиться в формі письмової тестової контрольної роботи. Кожному студенту видається свій варіант контрольного завдання. Результати роботи оформлюються на окремому аркуші відповідно до наступного зразка:

Контрольна робота
з дисципліни „ Ціни та ціноутворення ”
студент групи..... прізвище, ім’я, по батькові студента

Варіант № ____

1. -відповідь
2. -відповідь
-
10. -відповідь

Дата

Підпис

Час, що виділяється на виконання контрольної роботи визначається при видачі завдання, залежить від складності завдання і не перевищує 1 академічної години.

Модульний контроль з *модуля індивідуального завдання* проводиться в формі ДЗ.

Методично модульний контроль з *практичного модуля* проводиться в формі письмової тестової контрольної роботи.

Після виконання *модуля індивідуального завдання* , вивчення лекційного матеріалу і виконання самостійної роботи зі змістовного модуля ЗМ–Л1 проводиться модульна контрольна робота КР-1, за виконання цих завдань може бути нарахована максимальна кількість балів згідно табл. 1.

Таблиця 1

Розподіл балів за лекційними змістовними модулями для денної форми навчання

Змістовний модуль	Форма контролю	Максимальна сума балів
ЗМ-Л1	КР	25
ЗМ-Л2	КР	25
Всього		50

Критерії оцінювання в балах форм контролю для денної форми навчання:

Визначення	КР-1	КР-2
відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	22-25	22-25
вище середнього рівня з кількома помилками	20-21	20-21
в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	18-19	18-19
непогано, але зі значною кількістю помилок	16-17	16-17
виконання задовольняє мінімальні критерії	15	15
виконання не задовольняє мінімальні критерії	14	14

За змістовним модулем ЗМ–П1 за виконання контрольної роботи (КР1) та за модулем індивідуального завдання максимально може бути зараховано 50 балів (Таблиця 2).

Таблиця 2

Розподіл балів за практичними змістовними модулями для денної форми навчання

Змістовний модуль	Форма занять	Розділи	Максимальна сума балів
ЗМ-П1	практичні	<p>1. Витрати виробництва та підприємства. Концепція витрат (приватні та суспільні, явні та неявні витрати). Класифікація витрат в калькуляційному розрізі. Класифікація витрат на виробництво за ступенем залежності від кількості продукції, що виробляється. Прибуток та норма прибутку.</p> <p>2. Принципи і механізм ціноутворення. Склад і структура ціни. Функції ціни. Витратний механізм ціноутворення. Ринковий механізм ціноутворення. Державне регулювання цін.</p> <p>3. Фактори ціноутворення і методи встановлення ціни. Логічна послідовність визначення ціни в ринкових умовах.</p> <p>4. Економічні чинники ціноутворення. Методи ціноутворення. Економетричні методи визначення цін. Ціноутворення в залежності від типу ринку.</p> <p>5. Ціноутворення на ринку досконалої конкуренції. Формування ціни на ринку монополістичного конкуренції. Ціноутворення на олігополістичному ринку. Монополія і ціни на її продукцію.</p>	25
модуль індивідуального завдання			25
Всього			50

Розподіл балів за аудиторними заняттями для заочної форми навчання:

Форма завдання	Форма контролю	Максимальна сума балів
Підготовка до УО	УО	50
Підготовка до АКР	Проведення АКР	50
Всього ОЗЕ		50

Критерії оцінювання в балах форм контролю для заочної форми навчання:

Визначення	УО	АКР
відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	45-50	45-50
вище середнього рівня з кількома помилками	41-44	41-44
в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	37-40	37-40
непогано, але зі значною кількістю помилок	32-36	32-36
виконання задовольняє мінімальні критерії	30-31	30-31
виконання не задовольняє мінімальні критерії	29	29

При денній формі навчання якщо за практичний і теоретичний модулі студент одержав не менше половини кількості балів (≥ 50 балів), що відведені на них, студент одержує допуск до заліку.

При заочній формі навчання якщо студент виконав всі види робіт поточного контролю (міжсесійні і сесійні), передбачені робочою навчальною програмою дисципліни, і набрав суму балів не менше 50% від максимально можливої за дисципліну та своєчасно виконав міжсесійну контрольну роботу, студент одержує допуск до заліку.

Наприкінці семестру студенти всіх форм навчання пишуть залікову контрольну роботу. Оцінюється залікова контрольна робота еквівалентно % правильних відповідей.

Сума балів, яку одержав студент за всі контрольні роботи, індивідуальне завдання і за практичний модуль формують інтегральну оцінку студента з навчальної дисципліни.

Для денної форми навчання інтегральна оцінка (В) за дисципліну розраховується за формулою:

$$B = 0,75 \times O3 + 0,25 \times O3KP,$$

де ОЗ – кількісна оцінка (у відсотках від максимально можливої) за змістовними модулями, ОЗКР – кількісна оцінка (у відсотках від максимально можливої) залікової контрольної роботи.

Для заочної форми навчання накопичена підсумкова оцінка (ПО) за дисципліну розраховується за формулою:

$$PO = 0,75 \times [0,5 \times (O3E + OM)] + 0,25 \times O3KP,$$

де ОЗЕ – кількісна оцінка (у відсотках від максимально можливої) заходів контролю СРС під час проведення аудиторних занять,

ОМ – кількісна оцінка (у відсотках від максимально можливої) заходів контролю СРС у міжсесійний період,

ОЗКР – кількісна оцінка (у відсотках від максимально можливої) залікової контрольної роботи.

Організація дистанційного вивчення дисципліни для з/ф

При перевірці самостійної роботи в міжсесійний період використовуються елементи дистанційної форми контролю, тобто у таблиці наведені терміни контролю вивчення дисципліни за блоками змістовних модулів:

Таблиця – Терміни перевірки контрольної роботи в міжсесійний період.

Змістовний модуль	Блок	Строк контролю
Принципи і механізм ціноутворення	Витрати виробництва та підприємства. Концепція витрат (приватні та суспільні, явні та неявні витрати). Класифікація витрат в калькуляційному розрізі. Класифікація витрат на виробництво за ступенем залежності від кількості продукції, що виробляється. Прибуток та норма прибутку. Завдання 1.1	01.05-05.05
	Принципи і механізм ціноутворення. Склад і структура ціни. Функції ціни. Витратний механізм ціноутворення. Ринковий механізм ціноутворення. Державне регулювання цін. Завдання 1.2	01.06-05.06
Методи ціноутворення	Фактори ціноутворення і методи встановлення ціни. Логічна послідовність визначення ціни в ринкових умовах. Економічні чинники ціноутворення. Методи ціноутворення. Економетричні методи визначення цін. Ціноутворення в залежності від типу ринку. Завдання 2.1	01.09-05.09
	Ціноутворення на ринку досконалої конкуренції. Формування ціни на ринку монополістичного конкуренції. Ціноутворення на олігополістичному ринку. Монополія і ціни на її продукцію. Завдання 2.2	01.10-05.10

Наприкінці сесії студент отримує інтегральну оцінку з дисципліни за всіма системами оцінювання наступним чином:

- для денної форми навчання студент, який не має на початок заліково-екзаменаційної сесії заборгованості по дисципліні, отримує якісну оцінку (зараховано або не зараховано) згідно з табл. 3 за умови: 1) якщо має на останній день семестру інтегральну суму балів поточного контролю достатню ($OZ \geq 60\%$) для отримання позитивної оцінки, 2) має $OZKP \geq 50\%$ від максимально можливої суми балів за залікову контрольну роботу;
- для заочної форми навчання студент, який не має на початок заліково-екзаменаційної сесії заборгованості по дисципліні, отримує якісну оцінку (зараховано або не зараховано) залежно від накопиченої підсумкової оцінки згідно з табл. 3 за умови: $OZKP \geq 50\%$ від максимально можливої суми балів за залікову контрольну роботу.

Шкала оцінювання

Бал успішності	За національною системою		За шкалою ECTS
	для іспиту	для заліку	
90 – 100	5 (відмінно)	зараховано	A
82 – 89,9	4 (добре)	зараховано	B
74 – 81,9	4 (добре)	зараховано	C
64 – 73,9	3 (задовільно)	зараховано	D
60 – 63,9	3 (задовільно)	зараховано	E
35 – 59,9	2 (незадовільно)	не зараховано	FX
1 – 34,9	2 (незадовільно)	не зараховано	F

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Конспект лекцій:Клюквіна І.М. "Ціни та ціноутворення" 2008 р.
2. Методичні вказівки. Клюквіна І.М. методичні вказівки по організації СРС і завдання до контрольних робіт з дисципліни „Ціни та ціноутворення” 2008 р.
3. www.library-odeku16mb.com

Додаткова

1. Про ціноутворення в умовах реформування економіки: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 1994 р. №733. Урядовий кур'єр.- 1994 - №166-167, - 27 жовтня.
2. Мікроекономіка. К., 1998. за ред.В.Д.Базилевича. Підручник. „Знання”. Київ, 2007. 677с
3. Желтякова І.А. Маховикова Г.А.,Пузыня Н.Ю. Цены и ценообразование. Питер, С – Пб.,М.,Харьков, Минск, 2001, 109 с.
4. Ерухимович І.Л. Ценообразование, К., МАУП,1999, - 105 с.
5. Есипов В.Е. Ценообразование на финансовом рынке. Питер, С – Пб., Харьков, Минск,2000, - 170 с.
6. Липсиц І.В. Коммерческое ценообразование. БЕК, М., 2000 – 351 с.
7. Цены и ценообразование. Под редакцией Есипова В.Е., Питер, С – Пб., М., Харьков, Минск, 2001, - 463 с.
8. Нуреев Р. Микроэкономика. Инфра. М, 1998.
9. Уткин В. Ценообразование на фирме. С – Пб.,Мн., 2000.- 307 с.
10. Журнали. «Економіка України», «Фінанси України», «Вопросы экономики», «Економіст».
11. Бугулов В.М. ціноутворення в умовах ринку. Навчальний посібник, К, МАУП, 1996 – 52 с.